

Jaarbericht 2017

Stichting Pensioenfonds HaskoningDHV

Voorbereiden op de toekomst

Dit is het jaarbericht over 2017. Dit jaarbericht is gebaseerd op het jaarverslag 2017 en geeft weer wat er in het afgelopen jaar is gebeurd in het pensioenfonds.

Samenvoegen van de compartimenten

Pensioenfonds HaskoningDHV heeft sinds de oprichting in 2015 de vorm van een multi-ondernemings-pensioenfonds (multi-opf). Het bestond uit compartiment SPH (voormalig Haskoning) en compartiment SPDHV (voormalig DHV). Binnen de compartimenten werd het vermogen strikt gescheiden beheerd. Vanaf 1 januari 2021 is de rechtsvorm multi-opf voor een pensioenfonds echter niet meer toegestaan. Daarnaast toonden uitkomsten van ALM-studies aan dat de pensioenuitkomsten voor de twee compartimenten in de toekomst verder uit elkaar gaan lopen. Ook was er de wens om te komen tot één pensioenregeling die voor alle medewerkers van Royal HaskoningDHV hetzelfde uitwerkt. Om die redenen onderzocht het pensioenfonds in het derde kwartaal de mogelijkheden tot samenvoeging van de compartimenten. Een positieve factor hierbij was dat de dekkingsgraden van de twee compartimenten elkaar naderden, waardoor de kans op een evenwichtige samenvoeging toenam.

Dit onderzoek is in het vierde kwartaal verder uitgewerkt. De onderneming, de Ondernemingsraad en het Verantwoordingsorgaan voerden intensief overleg met het bestuur en het pensioenbureau over de mogelijkheden tot samenvoeging van de compartimenten. Om een goed beeld van een mogelijke samenvoeging te krijgen is uitgebreid onderzoek uitgevoerd waarbij de mogelijke uitkomsten berekend werden. Een evenwichtige belangenafweging voor alle deelnemersgroepen was daarbij de leidraad.

In maart 2018 nam het bestuur het voorgenomen besluit om de compartimenten SPH en SPDHV te gaan samenvoegen, indien toezichthouder DNB hier geen bezwaar tegen zou hebben. In het tweede kwartaal van 2018 zijn alle betrokkenen hierover geïnformeerd door middel van een nieuwsbrief, een pensioenkrant en informatiebijeenkomsten.

Tussen de publicatie van het jaarverslag en dit jaarbericht heeft DNB laten weten dat zij geen bezwaar heeft tegen het samenvoegen. Op basis van dit besluit heeft het bestuur van het pensioenfonds definitief besloten om compartiment SPH en compartiment SPDHV per 1 juli 2018 samen te voegen.

U ontvangt over de uitwerking hiervan in de komende maanden meer informatie.

Positieve reacties op informatiebijeenkomsten

Het pensioenfonds organiseerde in 2017 informatiebijeenkomsten op diverse locaties van de onderneming. Hierop ontving het fonds positieve reacties. Het creëren van toegankelijkheid door een goede mix van persoonlijke, schriftelijke en digitale communicatie is een van onze prioriteiten. Wij vinden het belangrijk dat onze deelnemers weten wat de pensioenregeling van de onderneming hun biedt en welke persoonlijke keuzes ze daarin kunnen maken. Ook willen wij onze deelnemers stimuleren om zich te verdiepen in hun pensioensituatie zodat ze weten wat ze later naar verwachting zullen ontvangen.

Financiële positie van compartimenten groeit naar elkaar toe

In dit jaarbericht bespreken we kort de financiële positie van beide compartimenten. Die verschildde aan het begin van het jaar nog sterk: gemeten naar de dekkingsgraad stond compartiment SPH er toen financieel beter voor dan compartiment SPDHV. Dit verschil was aan het einde van het jaar aanzienlijk afgenomen. De deelnemers van SPH ontvingen in 2017 een toeslag op hun pensioen. Dit was helaas niet mogelijk voor de deelnemers van SPDHV.

In januari 2017 had compartiment SPDHV een dekkingsstekort omdat de dekkingsgraad toen 96,2% bedroeg. Dit was onder de minimum vereiste dekkingsgraad van 104,2 %. Dit is meegenomen in de jaarlijkse aanpassing van het bestaande, al in 2015 bij DNB ingediende, herstelplan. Daarin is aangegeven hoe compartiment SPDHV binnen de wettelijke termijn van tien jaar de financiële positie weer op orde verwacht te kunnen brengen. DNB heeft dit herstelplan goedgekeurd. Dit betekent dat compartiment SPDHV voldoende herstelkracht heeft om op termijn weer toe te groeien naar een gezonde financiële positie. Wat dit betreft is in 2017 grote vooruitgang geboekt, want eind december stond de beleidsdekkingsgraad op 107,7%. Ondanks de toename van de dekkingsgraad had compartiment SPDHV eind december 2017 nog steeds een reservetekort. Dat wil zeggen dat het vermogen nog niet alle wettelijk vereiste risicobuffers bevat.

Haalbaarheidstoets

Bij de jaarlijkse haalbaarheidstoets kijkt het fonds op basis van de door toezichthouder DNB voorgeschreven uniforme methode of het over een periode van 60 jaar kan voldoen aan zijn verplichtingen. Ook geeft de haalbaarheidstoets inzicht in hoeverre naar verwachting toeslagen kunnen worden verleend op de pensioenen van de deelnemers.

Als het pensioenresultaat in de toets 100% is, betekent dit dat het pensioen volledig kan meegroeien met de stijging van de kosten voor levensonderhoud. Bij een gemiddeld economisch scenario vindt het bestuur een pensioenresultaat van 95% een aanvaardbare ondergrens. In 2017 zaten zowel SPH als SPDHV met 96% boven deze grens.

Het bestuur is (en gaat voor de nieuwe CDC periode) met sociale partners in gesprek over de risico-houding van de regeling (de balans tussen ambitie, premie en risico's).

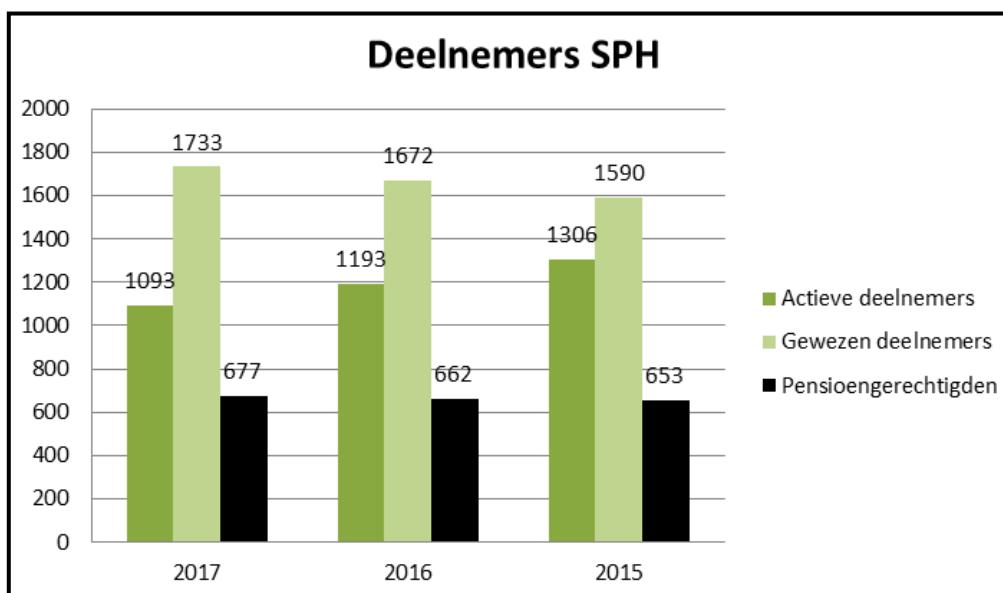
Vertrouwen in de toekomst

Als bestuur waarderen wij de enthousiaste inzet van alle betrokkenen bij ons pensioenfonds in 2017. We treden de toekomst met vertrouwen tegemoet.

Het bestuur van Pensioenfonds HaskoningDHV

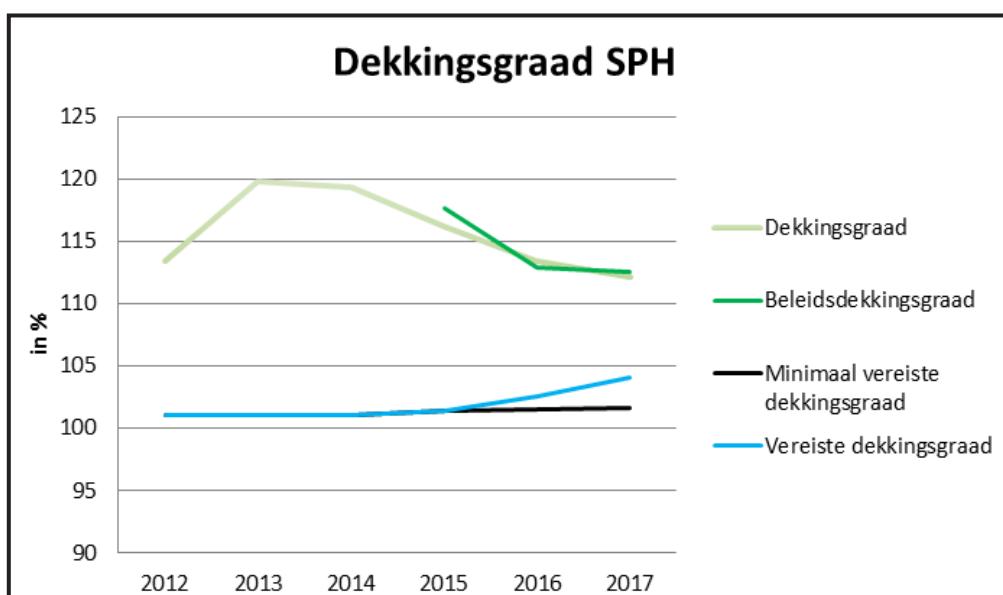
Compartiment SPH

Het compartiment SPH bevat alle deelnemers die tot eind 2014 pensioen hadden opgebouwd bij het voormalige pensioenfonds Haskoning. Er is afgesproken dat er in dit compartiment geen nieuwe deelnemers bij komen, maar de per eind 2014 actieve deelnemers bouwen in dit compartiment nog wel pensioen op. Ook toeslagen worden in dit compartiment gadministreerd.

Dekkingsgraad en beleidsdekkingsgraad

De dekkingsgraad is de graadmeter voor de financiële positie van een pensioenfonds. Dit is de verhouding tussen de bezittingen en de verplichtingen van een pensioenfonds uitgedrukt in een percentage. Als de dekkingsgraad 100% is, heeft het pensioenfonds precies genoeg geld in kas om (bij de huidige rente) de huidige en toekomstige pensioenen te kunnen uitbetalen. Daarnaast is er de beleidsdekkingsgraad. Die geeft het gemiddelde van de dekkingsgraad over de afgelopen 12 maanden weer.

Toezichthouder DNB stelt eisen aan de dekkingsgraad van alle Nederlandse pensioenfondsen. Allereerst is er een minimaal vereiste dekkingsgraad. Dit is de absolute ondergrens waaraan de beleidsdekkingsgraad moet voldoen. Daarnaast is er nog een vereiste dekkingsgraad die sterk afhankelijk is van het gevoerde beleggingsbeleid: naarmate een beleggingsportefeuille aan meer risico's bloot staat zijn hogere buffers nodig en wordt de vereiste dekkingsgraad hoger. Omdat bij SPH het grootste deel van het vermogen herverzekerd is in een garantiecontract, is er op dit moment nog heel weinig verschil tussen beide vereisten.

Dekkingsgraad SPH gedaald

De financiële positie van SPH is in 2017 iets verslechterd ten opzichte van 2016. De dekkingsgraad daalde van 113,4% naar 112,1%. De beleidsdekkingsgraad daalde van 112,9% naar 112,5%. De daling kwam vooral door de toegekende toeslagen op de pensioenen en de voorziening voor uitgaande waardeoverdrachten. Deze voorziening is nodig omdat SPH op basis van de wettelijke rekenregels moet bijbetalen als iemand zijn pensioen meeneemt naar zijn nieuwe werkgever (uitgaande waardeoverdracht) zonder dat de pensioenhoogte hierdoor veranderd. Hoe lager de rente is, hoe groter de bijbetaling. Het aantal uitgaande waardeoverdrachten is flink toegenomen en de rente is nog steeds laag. Omdat veel pensioenfondsen in de loop van 2017 de beleidsdekkingsgraad hebben zien stijgen tot boven de 100% zijn uitgaande waardeoverdrachten weer opportuun geworden. Daarom heeft SPH een voorziening moeten opnemen voor de te verwachten toekomstige bijbetalingen/verliezen door uitgaande waardeoverdrachten.

Ruimte voor volledige toeslag

De beleidsdekkingsgraad van SPH lag eind 2016 met 112,9% ruim boven het op dat moment vereiste niveau van 102,5%. Dat bood ruimte voor een volledige toeslagverlening. De pensioenen van de actieve deelnemers zijn daarom per 1 april 2017 verhoogd met 1,32%. De pensioenen van de pensioengerechtigden en gewezen deelnemers werden verhoogd met 0,73%.

Vermogen SPH daalt

Het vermogen van SPH is gedaald van € 594 miljoen in 2016 tot € 590 miljoen in 2017. Het grootste gedeelte van het vermogen heeft betrekking op het herverzekerde contract bij NN.

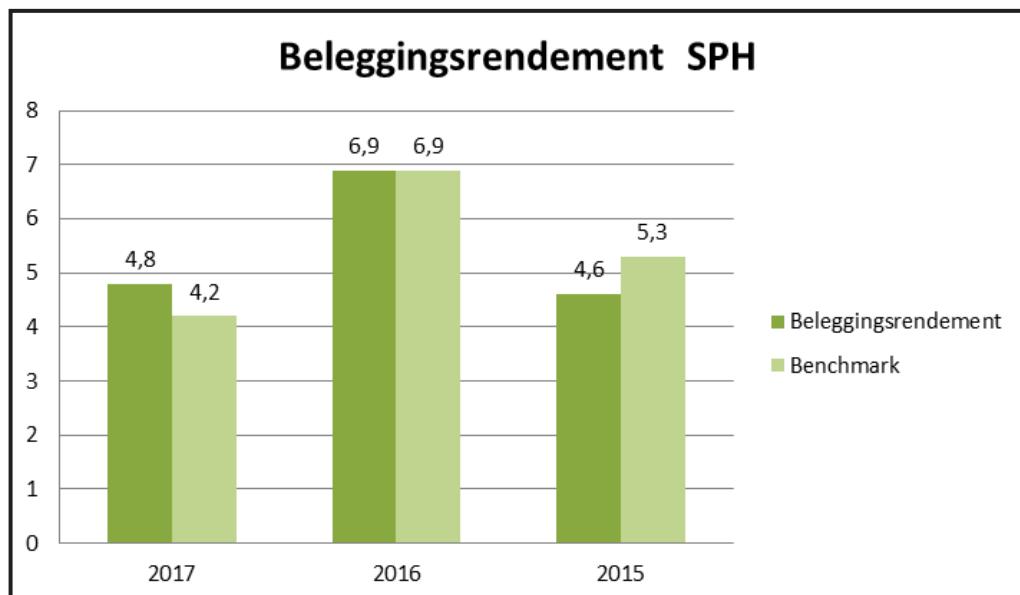
Daarnaast is er een deel voor de nieuwe opbouw in de in 2015 geharmoniseerde pensioenregeling, een deel voor de in 2015, 2016 en 2017 verleende toeslagen en een deel vrij eigen vermogen. SPH heeft ook nog een klein vermogen dat voor rekening en risico van de deelnemers wordt belegd. Dit betreft de gesloten spaarmodules.

Dit bedroeg in 2017 € 1,74 miljoen (2016: € 1,77 miljoen). Voor elk van de delen van de portefeuille voert SPH een speciaal hierop afgestemd beleggingsbeleid.

Goede beleggingsprestaties compartiment SPH

SPH behaalde in 2017 een rendement op de beleggingen in eigen beheer van 4,8% (2016: 6,9%). Vooral de aandelen in de portefeuille voor nieuwe opbouw deden het goed. Met het behaalde totale rendement van 4,8% deed SPH het beter dan de benchmark bij deze beleggingsmix. De benchmark is een maatstaf waarbij het rendement wordt bekeken ten opzichte van een vergelijkbare portefeuille in de markt.

Hogere kosten voor SPH

Een pensioenfonds maakt kosten voor het pensioenbeheer en het vermogensbeheer. De totale kosten voor SPH waren in 2017 € 1,85 miljoen (2016: € 1,37 miljoen). De kosten voor pensioenbeheer bedroegen € 1.340.000. Per deelnemer (gerekend over actieve deelnemers en pensioengerechtigden) waren de kosten pensioenbeheer € 740 (2016: € 487). De totale kosten van SPH zijn in 2017 toegenomen ten opzichte van 2016. De belangrijkste oorzaak hiervan zijn de incidentele kosten die het fonds heeft gemaakt. Dit zijn kosten voor onder meer het opzetten van de ‘Mijn Omgeving’ op de website, het vertrek van de directeur en de bestuurssecretaris en de kosten voor het inhuren van een interim directeur en –bestuurssecretaris. De kosten voor het vermogensbeheer waren € 507.000. Uitgedrukt in een percentage van het belegd vermogen was dit 0,42% (2016: 0,42%).

Totale kosten

Kosten
vermogensbeheer
als % van (eigen)
beheerd vermogen

2017:
0,42%

2016:
0,42%

2015:
0,51%

Kosten per deelnemer

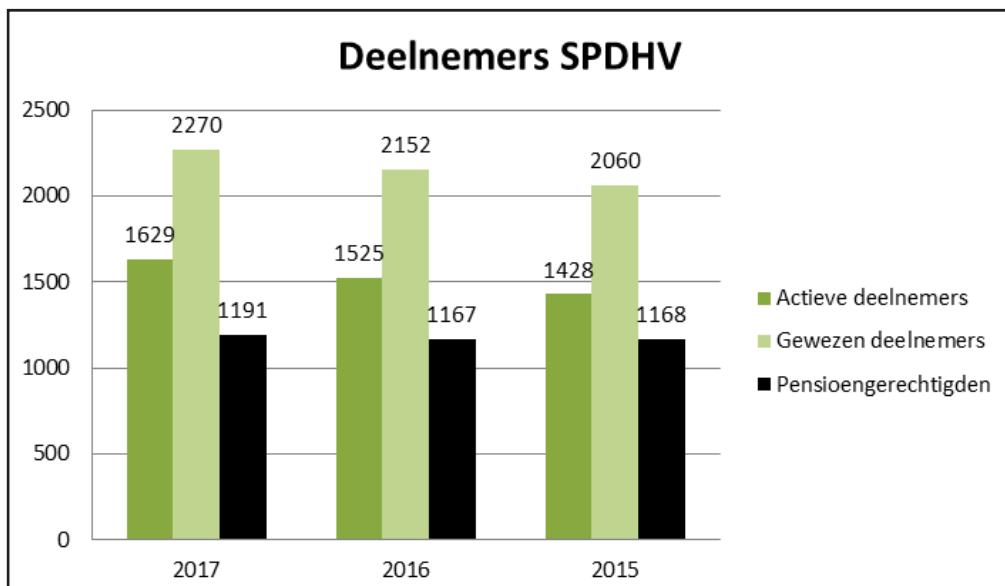

Kerncijfers compartment SPH

	2017	2016	2015	2014	2013
Aantal verzekeren					
Actieve deelnemers	1.093	1.193	1.306	1.445	1.504
Gewezen deelnemers	1.733	1.672	1.590	1.514	1.475
Pensioengerechtigden	677	662	653	639	612
	3.503	3.527	3.549	3.598	3.591
Verleende toeslagen					
Werknemers	1,32%	1,53%	0,87%	0,00%	0,00%
Gewezen werknemers en pensioengerechtigden	0,73%	0,54%	0,38%	0,00%	0,00%
Eénmalige verhoging aanspraken garantiecontract NN			1,60%		
Pensioenuitvoering (x € 1.000)					
Feitelijke ontvangen premie	13.561	14.245	15.005	16.387	16.929
Kostendekkende premie	11.563	13.276	13.865	-	-
Feitelijk betaalde herverzekeringspremie	-	-	-	12.671	12.146
Uitkeringen	9.994	9.627	9.268	8.968	8.634
Kosten pensioenbeheer	1.340	929	1.018	1.397	964
Kosten pensioenbeheer per deelnemer (€ per deelnemer)	740	487	504	665	447
Vermogenssituatie (x € 1.000)					
Pensioenvermogen voor risico fonds	589.953	593.600	545.192	500.869	402.857
Pensioenvermogen voor risico deelnemers	1.736	1.767	1.741	1.835	1.546
Aanwezige dekkingsgraad	112,1%	113,4%	116,2%	119,3%	119,8%
Beleidsdekkingsgraad (gemiddelde 12 maanden)	112,5%	112,9%	117,6%	-	-
Minimaal vereiste dekkingsgraad	101,6%	101,5%	101,4%	101,0%	101,0%
Vereiste dekkingsgraad	104,1%	102,5%	101,4%	101,0%	101,0%
Beleggingsportefeuille (x € 1.000)					
Voor risico fonds: eigen vrij vermogen	129.862	77.654	82.953	69.115	34.329
Voor risico fonds: nieuwe opbouw	0	34.904	12.177	-	-
Voor risico deelnemers	1.736	1.767	1.741	1.835	1.546
Beleggingsrendement	4,8%	6,9%	4,6%		
Benchmarkrendement	4,2%	6,9%	5,3%		
Kosten vermogensbeheer (% van belegd vermogen)	0,42%	0,42%	0,51%		

Compartiment SPDHV

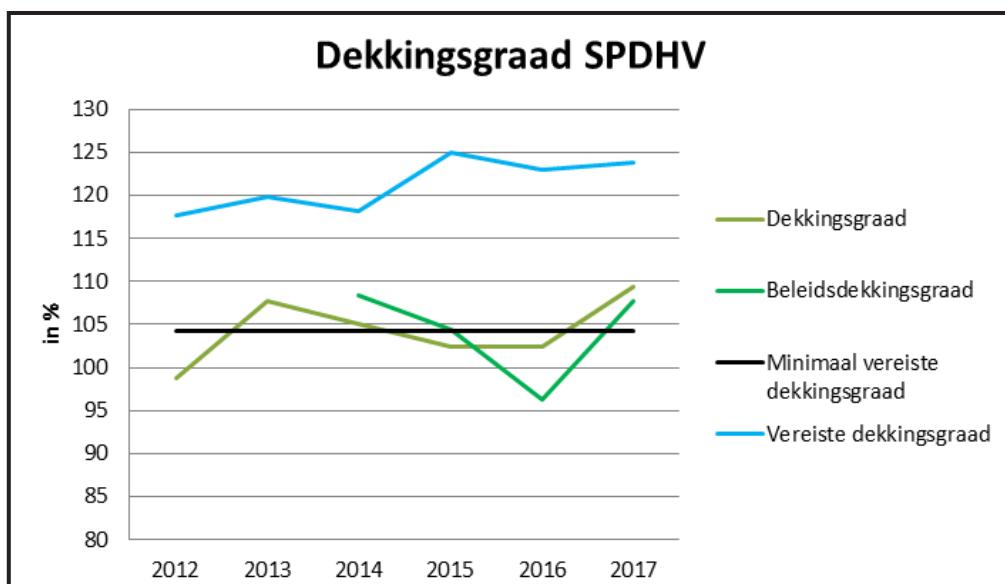
Het compartiment SPDHV bevat alle deelnemers die tot eind 2014 pensioen hadden opgebouwd bij het voormalige pensioenfonds DHV plus de werknemers die sinds 1 januari 2015 bij de onderneming in dienst zijn getreden.

Herstel dekkingsgraad SPDHV

De financiële positie van SPDHV is in 2017 verbeterd ten opzichte van 2016. De dekkingsgraad steeg van 102,4% naar 109,4%. De toename wordt veroorzaakt doordat de rente in 2017 is gestegen en doordat er goede beleggingsresultaten zijn behaald. De beleidsdekkingsgraad steeg van 96,2% per eind 2016 naar 107,7% per eind 2017. Dit betekent dat SPDHV geen dekkingstekort meer heeft, maar nog wel een reservetekort. Bij een dekkingstekort is de beleidsdekkingsgraad lager dan het minimaal vereiste niveau. Dat is 104,2%. Bij een reservetekort is de beleidsdekkingsgraad lager dan het vereiste niveau. Het vereiste niveau is voor SPDHV nu 123,8%. Omdat bij SPDHV het vermogen en de verplichtingen volledig in eigen beheer zijn, is er een veel groter verschil tussen beide vereisten dan bij SPH waar het merendeel (alles wat tot en met 2014 was opgebouwd) is herverzekerd.

SPDHV heeft met een beleidsdekkingsgraad van 107,7% nog onvoldoende reserves (risicobuffers). In de eerste maanden van 2018 steeg de beleidsdekkingsgraad verder tot een niveau van 109,0% per eind mei 2018.

Aangepast herstelplan goedgekeurd door DNB

Omdat de beleidsdekkinggraad eind 2014 onder het vereiste vermogen lag heeft het bestuur in maart 2015 een herstelplan ingediend bij DNB. In een herstelplan geeft het bestuur aan welke maatregelen het neemt om binnen tien jaar de beleidsdekkinggraad weer op het vereiste niveau te hebben. Een herstelplan dient jaarlijks geactualiseerd te worden en het bestuur heeft dat voor SPDHV in 2017 weer gedaan op basis van de situatie eind 2016. Uitgaande van het huidige premie-, beleggings- en toeslagenbeleid zullen we naar verwachting eind 2022 de vereiste dekkingsgraad hebben bereikt. Dit is ruim binnen de wettelijke termijn van tien jaar. Het is dus niet nodig om aanvullende maatregelen te nemen. Korten is vooral nog niet aan de orde. In het plan zijn door DNB voorgeschreven veronderstellingen meegenomen over de rente en de beleggingsrendementen. De kans dat de werkelijke ontwikkeling afwijkt van deze veronderstellingen is reëel. In dat geval treedt het herstel mogelijk pas later of eerder op. De realiteit is dat toeslagverlening er de eerstkomende jaren niet inzit. Gedeeltelijke toeslagverlening wordt pas weer mogelijk indien de beleidsdekkinggraad boven 110% uitkomt. Positief is dat DNB het aangepaste herstelplan heeft goedgekeurd. De veerkracht van SPDHV blijkt ook uit de onderstaande financiële prestaties.

Beleggingsinkomsten doen vermogen stijgen

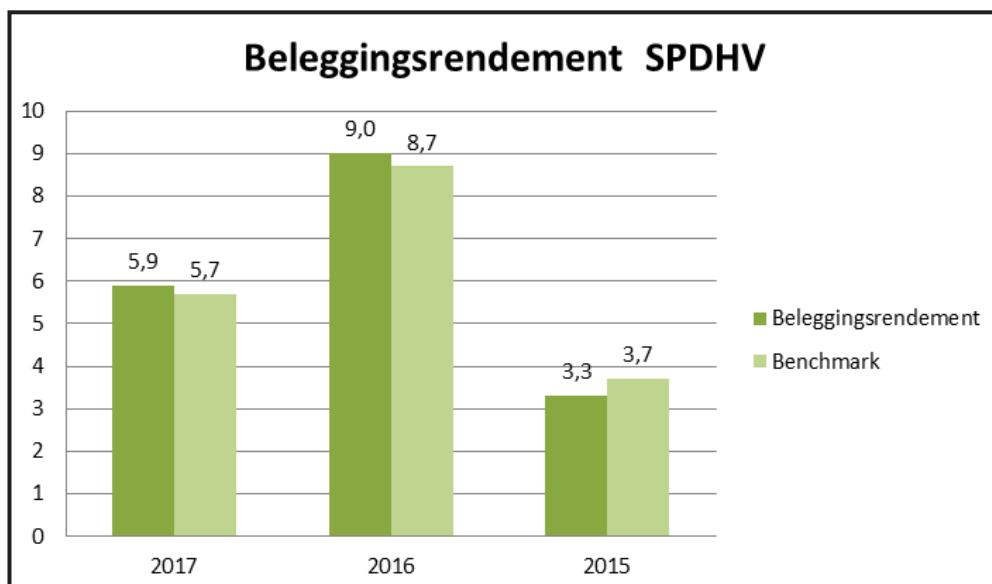
Het vermogen van SPDHV steeg van € 784 miljoen in 2016 naar € 823 miljoen in 2017, mede dankzij goede beleggingsresultaten.

Vermogen

Goede beleggingsprestaties voor SPDHV

Het totale beleggingsrendement bedroeg 5,9%. Dit is een daling ten opzichte van de 9,0% in 2016. Het rendement van 5,9% was wel beter dan de benchmark van 5,7% voor deze beleggingsmix. Vooral de aandelen en beleggingen in vastgoed lieten een hoog rendement zien.

Hogere kosten voor SPDHV

Een pensioenfonds maakt kosten voor het pensioenbeheer en het vermogensbeheer. De totale kosten voor SPDHV waren in 2017 € 4,04 miljoen (2016: € 3,41 miljoen). De kosten voor het pensioenbeheer bedroegen € 791.000. Dit is € 287 per deelnemer ten opzichte van € 205 per deelnemer in 2016. De totale kosten van SPDHV zijn in 2017 toegenomen ten opzichte van 2016. De belangrijkste oorzaak hiervan zijn de incidentele kosten die het fonds heeft gemaakt. Dit zijn kosten voor onder meer het opzetten van de 'Mijn Omgeving' op de website, het vertrek van de directeur en de bestuurssecretaris en de kosten voor het inhuren van een interim directeur en –bestuurssecretaris. De kosten voor het vermogensbeheer waren € 3,25 miljoen. Uitgedrukt in een percentage van het beheerd vermogen waren deze kosten 0,40% (2016: 0,38%).

Totale kosten

Kosten vermogensbeheer als % van (eigen) beheerd vermogen

2017:
0,40%

2016:
0,36%

2015:
0,40%

Kosten per deelnemer

Kerncijfers compartment SPDHV

	2017	2016	2015	2014	2013
Aantal verzekerden					
Actieve deelnemers	1.629	1.525	1.428	1.423	1.465
Gewezen deelnemers	2.270	2.152	2.060	1.968	2.013
Pensioengerechtigden	1.191	1.167	1.168	1.118	1.081
	5.090	4.844	4.656	4.509	4.559
Verleende toeslagen					
Werknemers	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Gewezen werknemers en pensioengerechtigden	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Doorgevoerde korting van aanspraken en rechten	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Pensioenuitvoering (x € 1.000)					
Feitelijke ontvangen premie	17.408	16.912	16.199	16.339	18.292
Kostendekkende premie	13.641	13.926	13.377	15.455	17.602
Uitkeringen	21.786	21.542	21.127	20.383	20.069
Kosten pensioenbeheer	791	543	810	565	445
Kosten pensioenbeheer per deelnemer (€ per deelnemer)	287	205	315	222	170
Vermogenssituatie (x € 1.000)					
Pensioenvermogen	823.259	783.895	726.073	710.382	616.204
Aanwezige dekkingsgraad	109,4%	102,4%	102,4%	105,1%	107,7%
Beleidsdekkingsgraad (gemiddelde 12 maanden)	107,7%	96,2%	104,4%	108,3%	-
Minimaal vereiste dekkingsgraad	104,2%	104,2%	104,2%	104,2%	104,2%
Vereiste dekkingsgraad	123,8%	123,0%	124,9%	118,2%	119,8%
Beleggingsportefeuille (x € 1.000)					
Vastgoed	65.963	62.621	55.789	53.360	40.325
Aandelen	366.059	362.883	316.411	301.595	266.375
Vastrentende waarden	360.649	326.034	323.266	325.865	272.863
Grondstoffen	30.263	32.662	28.493	27.850	30.525
Liquide middelen	2.874	1.996	4.158	3.918	7.769
	825.808	786.196	728.117	712.588	617.857
Beleggingsrendement					
Benchmarkrendement	5,9%	9,0%	3,3%	17,0%	5,6%
Kosten vermogensbeheer (% van belegd vermogen)	0,40%	0,36%	0,40%	0,43%	0,48%

Communicatie-activiteiten

Naast de lopende en verplichte communicatie-activiteiten spande het pensioenfonds zich in om een aantal nieuwe communicatiekanalen en –middelen te creëren. Hiermee wil het fonds de deelnemersgroepen zo goed mogelijk van alle relevante informatie over hun pensioen voorzien.

Positieve waardering voor informatiebijeenkomsten

In oktober en november 2017 heeft het fonds vijf informatiebijeenkomsten georganiseerd in Groningen, Nijmegen, Rotterdam, Amersfoort en Eindhoven. Met in totaal ruim 300 deelnemers en pensioengerechtigden zijn deze goed bezocht. Tijdens de bijeenkomsten was er aandacht voor de (aanpassing van de) pensioenregeling en de eigen keuzes daarin voor de deelnemers. Ook kwamen de financiële positie van het fonds, de hoofdpunten van het jaarverslag 2016, het beleggingsbeleid, de communicatie, verantwoord beleggen en de ALM-studie aan de orde. Daarnaast is het onderzoek naar de samenvoeging gemeld. De deelnemers en gepensioneerden die de bijeenkomsten bezochten hebben deze positief gewaardeerd.

Pilot 60+ bijeenkomsten

In april 2017 organiseerde het fonds een tweetal pilot-bijeenkomsten speciaal voor de groep bijna-gepensioneerden. Deze vonden plaats in Rotterdam en Amersfoort. In de bijeenkomsten werd een toelichting gegeven op de pensioenregeling, pensionering en op de flexibilisermogelijkheden. De bijeenkomsten werden door de aanwezigen zeer positief beoordeeld.

Publieksversie jaarverslag: het jaarbericht

Naast het uitgebreide jaarverslag over 2016 heeft het bestuur in 2017 een verkorte publieksversie gepubliceerd: het Jaarbericht 2016. Hierin wordt op een meer toegankelijke wijze toegelicht wat het pensioenfonds in 2016 heeft gedaan.

Nieuwsbrieven

Actieve deelnemers en gepensioneerden ontvingen in 2017 vijf keer een nieuwsbrief van het pensioenfonds. Met deze nieuwsbrief geeft het pensioenfonds actuele informatie over aankomende wijzigingen in de pensioenregeling, de pensioenregeling zelf en over (wettelijke) ontwikkelingen binnen en buiten het pensioenfonds.

Ontwikkelingen 2018

Impact beleggen

Uit het deelnemersonderzoek van 2016 kwam naar voren dat het voorgenomen beleid voor verantwoord beleggen gesteund wordt, mits dit niet ten koste gaat van het rendement. De beleggingsportefeuilles zijn in 2017 voor het grootste deel omgezet naar verantwoord beleggen (ESG) portefeuilles.

Het pensioenfonds zet dit beleid in 2018 voort. Zo zijn in het tweede kwartaal van 2018 de beleggingen in grondstoffen verkocht. De opbrengst hiervan zal worden gebruikt voor de aankoop van beleggingen op het gebied van infrastructuur en water. Hiermee wil het bestuur een stap zetten naar "impactbeleggen", een nieuwe variant van duurzaam beleggen waarbij het expliciete doel is een positieve impact op bijvoorbeeld het milieu of op sociaal gebied te bereiken. Hiermee wil het bestuur invulling geven aan specifieke thema's die aansluiten bij de ervaringswereld van de deelnemers.

Pensioenrichtleeftijd naar 68 jaar

Met ingang van 1 januari 2018 is de pensioenrichtleeftijd in Nederland gestegen van 67 jaar naar 68 jaar. Vanaf dat moment moet de pensioenopbouw fiscaal gezien gebaseerd zijn op een pensioenleeftijd van 68 jaar. De onderneming besloot in 2017 samen met de Ondernemingsraad om de pensioenleeftijd van 67 jaar aan te houden in de pensioenregeling. Om ervoor te zorgen dat de pensioenopbouw toch binnen de fiscale grenzen blijft, is het opbouwpercentage per 1 januari 2018 verlaagd, want wie eerder met pensioen wil (67 i.p.v. 68 jaar) mag daarvoor fiscaal gezien minder opbouwen omdat het pensioen langer uitbetaald moet worden. Dit heeft dus invloed op het ouderdomspensioen, het partnerpensioen en het wezenpensioen dat vanaf dat moment wordt opgebouwd. Het is overigens wel mogelijk om het pensioen later te laten ingaan (op leeftijd 68 in plaats van leeftijd 67), wat dan resulteert in een actuariële verhoging van het opgebouwde pensioen.

Colofon:

Dit is een uitgave van
Stichting Pensioenfonds HaskoningDHV

Redactie
Pensioenbureau en Ilse Blom

Vormgeving
Xerox Repro Amersfoort

Fotografie
RoyalHaskoningDHV

Stichting Pensioenfonds HaskoningDHV

Bezoekadres
Laan 1914 nr. 35, 3818 EX Amersfoort
Postadres
Postbus 1388, 3800 BJ Amersfoort
Telefoon 088-348 2190
E-Mail pensioenfonds@rhdhv.com